

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Rikosprosessi/
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

27.11.2024

Sakkomenettelyn uudistamistyöryhmä 2. kokous

Aika 27.11.2024 klo 9:00-11:00

Paikka kh. Kristian, Kirkkokatu 12 & Teams

Osallistujat Juho Martikainen, OM, puheenjohtaja
Hanna Leivo, OM, sihteeri
Anni Haikarainen, OM, sihteeri
Elsa Simonen, OM, kutsuttuna
Jari Pajunen, SM
Sakari Haataja, ORK, Teams
varajäsen lakimies Maiju Harju, ORK, Teams
Konsta Arvelin, Poha
Antti Sundberg, SY
Ollipekka Toivanen, SY
Krista Soukola, TIV
Tea Rantanen, HelKO
Markus Paljakka, Raja
Camilla Söderman-Kylänpää, Tulli, Teams
varajäsen Petri Kivelä, Tulli, Teams
Pekka Ylikoski, AA-liitto

1. Soveltamisalan laajentamismahdollisuudet

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:00.

Keskusteltiin tausta-aineiston pohjalta vaihtoehtoista sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamiselle. Soveltamisalan laajentamista rangaistusmaksimia korottamalla kannatettiin yleisesti.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Käytiin läpi rangaistusmaksimien kautta rikosnimikkeitä, joita tällä hetkellä käsitellään sakkomenettelyssä sekä mahdollisen soveltamisalan laajentamisen vaikutusta menettelyssä käsiteltäviin rikosnimikkeisiin.

Keskusteltiin sakkomenettelyn käytännön haasteista, soveltamisalan laajentamisen vaikutuksesta eri viranomaisten toimintaan sekä sellaisista rikostyypeistä, jotka voisivat jatkossa soveltua sakkomenettelyyn ja jotka ehkä pitäisi rajata sakkomenettelyn ulkopuolelle. Huomioitiin myös rangaistuslajivalinnan merkitys ja siihen liittyvä harkinta sakkomenettelyä laajennettaessa.

Syyttäjälaitteisuutta/ -vetoisuutta laajennetulle sakkomenettelylle pidettiin kannatettavana. Keskusteltiin syyttäjän tavoittamisesta esimerkiksi pikahaastemenettelyssä käytetyn ns. päivystysjärjestelmän mukaisesti muun muassa Tullin ja Rajavartiolaitoksen sakotustilanteissa, joissa epäillyt ovat usein ulkomaalaisia tai poistumassa maasta. Nostettiin esiin myös poliisin toimivaltuuksien laajuuden arvioinnin merkitys tehtäessä muutoksia sakkomenettelyn soveltamisalaan.

Käytiin keskustelua epäillyn tunnustuksen palauttamisesta sakkomenettelyn edellytykseksi. Todettiin tältä osin, ettei tunnustuksen palauttamista pidetä perusteltuna, koska epäillyn suostumus sakkomenettelyyn on tällä hetkellä menettelyn edellytys, ja tunnustuksen vaatimuksesta on aiemmin luovuttu perustelluista syistä.

Keskusteltiin lisäksi siitä, tulisiko sakkomenettelyyn soveltuvan asian kriteeriä ”selvä ja yksinkertainen” tarkentaa nykyisestä tai mahdollisesti laajentaa jotenkin. Lisäksi käytiin alustavaa keskustelua alaikäisten asemasta sakkomenettelyssä sekä siitä, tulisiko heidät rajata laajennetun sakkomenettelyn ulkopuolelle.

Oheisseuraamusten osalta keskusteltiin, tulisiko nykytilaan tehdä muutoksia. Nykysääntelyn mukaan oheisseuraamusten määrääminen sakkomenettelyssä ei ole mahdollista.

Sakkomenettelyssä käsiteltävien menettämisseuraamusten rajan nostamista nykyisestä 1.000 eurosta ylöspäin kannatettiin. Viranomaisten toiminnassa ilmenee tilanteita, joissa menettämisseuraamus ylittää jonkin verran nykyisen 1.000 euron rajan eikä sakkomenettely tämän vuoksi ole mahdollinen. Rajan nostamista kannatettiin erityisesti sillä perusteella, ettei menettämisseuraamuksen suuruus muodostuisi esteeksi sakkomenettelyn käytölle, jos asia muutoin siihen selvästi soveltuisi.

Keskusteltiin lyhyesti sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamisen vaikutuksesta asianomistajan asemaan ja oikeuksiin. Todettiin, että jatketaan keskustelua teemasta seuraavassa kokouksessa.

2. Sakon muuntorangaistuksen käytön laajentamismahdollisuudet

Todettiin, että aiheesta keskustellaan seuraavassa kokouksessa.

3. Muut asiat

Todettiin, että tarvittavat tietojärjestelmämuutokset pyritään ajoittamaan siihen, kun lainsäädäntöön tehtävät muutokset ovat selvillä.

Tietojärjestelmänäkökulma pidetään keskustelussa mukana työryhmätyön edetessä.

Seuraava kokous pidetään tiistaina 17.12.2024 kello 11:30–14.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 10:55.